

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ
PROGRAM PRE PRIMÁRNE
VZDELÁVANIE
ISCED I

Základná škola Veľké Zlievce

“Našou úlohou je vzdelávať deti a osoby schopné len sa naučiť to, čo už poznáme, a opakovať to, čo už zistili predchádzajúce generácie?

....alebo sa jedná o formovanie ducha novátorského, tvorivého, ktorý bude schopný vynachádzať a tvoriť od predškolského veku a po celý svoj život? “

(Jean Piaget)

Základná škola, Krtíšska 87, 991 23 Veľké Zlievce, tel.: +421 905 615 232

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania: ISCED 1

Dĺžka štúdia: 4 roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ

Názov školy: Základná škola

Adresa: Krtíšska 87, 991 23 Veľké Zlievce

IČO: 710156677

Kontakty: +421 905 615 232, danka.holikova@zsvz.sk

Zriaďovateľ

Názov: Obec Veľké Zlievce

Adresa: OcÚ, Krtíšska 127, 991 23 Veľké Zlievce

Kontakty: +421 47 489 21 23

Platnosť dokumentu: od 1. septembra 2008

podpis riaditeľa

*IČO:
710156677*

DIČ:

*E mail:
danka.holikova@zsvz.sk*

*Internet:
www.zsvz.sk*

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola je nepľnoorganizovaná škola s ročníkmi 1. – 4. Budova školy je jednoposchodová, umiestnená v okrajovej časti obce, pri hlavnej komunikácii. Jej areál tvorí rozľahlý školský dvor, ktorý je rozdelený na dve časti. Jedna časť slúži ako ihrisko, druhá časť je s altánkom, ktorý je využívaný ako oddychová zóna. V zadnej časti areálu je množstvo zelene (kríky, stromy..). Pri Obecnom úrade, v strede obce, neďaleko školy sa nachádza multifunkčné ihrisko s umelou trávou. V priestoroch obecného úradu je miestnosť, v ktorej funguje Denné inkluzívne centrum spoločne s Komunitným centrom obce. Miestnosť má škola k dispozícii pre vyučovanie IKT, slúži ako učebňa pre deti so ŠVVP (VPU, VPS, VFA, AS...), tiež ako priestor pre inklúziu.

Škola má šatňu, 2 učebne, 1 učebňu IKT, vstupnú chodbu a chodbu medzi učebňami, ktoré slúžia ako šatňa, sociálne zariadenia, 1 riaditeľňu a sklad učebníc a pomôcok. Podľa schváleného Prevádzkového poriadku je kapacita školy..... žiakov. Počet žiakov sa v priemere za posledné roky pohyboval 20 žiakov.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci prevažne z obce Veľké Zlievce a Čomor, ale aj žiaci z okresu Veľký Krtíš, Lučenec, Filákov, Krupina, Nové Zámky, Bratislava, Zvolen. Ďalej sa v škole vzdelávajú žiaci podľa IVVP, ktorí sú vzdelávaní individuálne a žiaci vzdelávaní formou individuálneho vzdelávania na domácom vzdelávaní. Podľa ŠVVP sa v škole vzdelávajú žiaci s mentálnym postihnutím, s Aspergerovým syndrómom a s vysokofunkčným autizmom. V škole sú vzdelávaní žiaci aj so sociálne znevýhodneného prostredia. Žiaci sú vzdelávaní individuálne i spoločne. Asistenciu postihnutým žiakom poskytujú ich rodičia, príp. opatrovatelia. Škola funguje ako inkluzívna škola. Aktívne spolupracuje s OZ A centrum a OZ Hans, ktoré sa venujú inklúzii na Slovensku.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V škole dlhodobo vyučuje vyše 1 pedagogička, ktorá je zároveň aj riaditeľkou školy a 1 asistentka učiteľa. Obidve sú zamestnané na plné úväzky. Obidve sú plne kvalifikované. Riaditeľka školy je zároveň aj špeciálnou pedagogičkou, asistentka učiteľa - sociálnou pedagogičkou.

V škole by sme pre neustále narastajúci počet žiakov privítali sociálneho pedagóga na plný úväzok a viaceru asistentov učiteľa.

V škole je naplno realizovaná inklúzia a inkluzívne vzdelávanie. Zamestnanci vo svojej práci uplatňujú tvorivo-humanistický model vzdelávania zameraný na rozvíjanie kognitívnych (poznávacích) a nonkognitívnych (mimopoznávacích) funkcií žiakov, aktívne učenie sa žiakov

a humanizáciu vzťahu učiteľ – žiak (overovaný Flandersovým pozorovacím systémom: indexu direktivity).

Pri hodnotení žiakov spájame hodnotenie ich individuálneho výkonu s hodnotením rozvoja jeho poznávacích a mimopoznávacích funkcií. Uznávanými hodnotami sú: kooperácia, otvorená komunikácia, seberealizácia prostredníctvom kariérových pozícií na základe princípu subsidiarity, prosociálnosť, spolurozhodovanie, vzdelávanie – pravidelné interné a externé vzdelávanie učiteľov, ktoré je zamerané na zefektívnenie plnenia úloh plánu školy a podľa individuálnych potrieb, individuálny prístup k žiakom, dôslednosť pri dodržiavaní dohodnutých pravidiel.

4.Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

Škola chápe prostredie rodiny žiaka ako veľmi dôležité s tým, že predpokladom úspechu žiaka je spolupráca s rodičmi a zákonnými zástupcami. Pretože rodina formuje osobnosť žiaka primárne, považujeme za veľmi dôležité, aby rodičia dobre rozumeli zámerom a cieľom školy a aby poznali metódy a formy práce s deťmi. Vzájomné porozumenie a dôveru medzi rodičmi, deťmi a učiteľmi budujeme na individuálnych stretnutiach, vzdelávacích seminároch, webinároch i na rôznych iných aktivitách už pred zápisom detí do našej školy.

Spoločné stretnutia rodičov sa uskutočňujú každý mesiac a ich obsahom je zdieľanie informácií o práci detí a programe školy, ale tiež predstavenie spôsobu práce v škole a zdieľanie spoločných hodnôt. Dvakrát ročne ponúkame rodičom konzultačné stretnutie "učiteľ - žiak - rodič". Na ňom spoločne diskutujeme priebeh a výsledky vzdelávania dieťaťa.

O svojich deťoch sa rodičia môžu informovať v priebehu školského roka pri osobných stretnutiach s učiteľom, telefonicky, e mailom, online cez chat, prípadne môžu nahliadnuť do záznamov o žiakovi. Škola spolupracuje s ďalšími školami v SR a ďalšími subjektami podporujúcimi inovatívne vzdelávanie. Škola spolupracuje aj s poradenskými zariadeniami, ktoré zabezpečujú pomoc pri riešení špecifických problémov žiakov. Prostredníctvom spolupráce školy s rodičmi a inými subjektmi sa posilňuje funkcia školy v zintenzívnení výchovných vplyvov ostatných výchovných činiteľov.

V škole pracuje Rada školy ako iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy žiakov, rodičov i učiteľov.

Materská škola pomôže pri prechode detí do základnej školy a zabezpečí kontinuitu od povinného predprimárneho vzdelávania po ukončenie základnej školy. Túto funkciu spĺňa otvorenie minimálne jednej skupiny predškolákov.

5.Priestorové a materiálne-technické podmienky školy - vybavenie školy

Škola má zariadené a využíva dve triedy, počítačovú učebňu (5 PC s prístupom na internet), školský pozemok, altánok - využívaný ako exteriérová trieda. V jednej triede je k dispozícii interaktívna tabuľa. Triedy sú využívané pre zmiešané skupiny detí. Ďalej sú v škole priestory pre šatňu, sociálne zariadenia, sklad učebníc a pomôcok. V rámci vzdelávacieho procesu učiteľia môžu využívať 3 notebooky. Škola využíva jednu učebňu na obecnom úrade

vybavenú dataprojektorom. Miestnosť slúži aj ako Denné inkluzívne centrum zriadené v spolupráci s OZ Hans. Využíva sa aj na terapie realizované pre deti a rodičov.

V triedach sú distribuované materiály a pomôcky, ktoré sú podľa vlastného výberu prístupné deťom pre ich školskú prácu. Toto pripravené prostredie pre výuku encyklopédie, slovníky, učebné texty, výtvarné potreby a pomôcky, ktoré sa priebežne dopĺňajú a sú k dispozícii učiteľom a žiakom.

Jedna trieda je využívaná aj ako herňa s rôznorodým vybavením (stavebnice, hračky, výtvarné potreby, športové a relaxačné náčinie).

Vybavenie pomôckami je na priemernej úrovni, preto každý rok postupne obnovujeme pomôcky za modernejšie. Jendak z vlastných zdrojov, jednak s pomocou a podporou rodičov, sponzorov a tiež za výrazného príspevku a podpory OZ A Centrum a OZ Hans.

K dispozícii a k spoločnému užívaniu je tiež kopírka a tlačiareň.

V škole sú umiestnené nádoby na triedenie odpadu.

6. Škola ako životný priestor

Pri vytváraní životného priestoru kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie priestorov školy – pravidelné maľovanie tried, chodieb, schodísk, výmena podláh v triedach,, pravidelná úprava exteriéru školy – starostlivosť o trávnik, ihličnany a okrasné kríky.

Fasáda budovy školy bola v roku 2020 rekonštruovaná.

Aktuálne informácie o aktivitách školy sú pravidelne zverejňované prostredníctvom informačných panelov, nástieniek, na internetovej stránke školy: www.zsvz.sk a na školskom facebooku.

7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 527/2007 MZ SR o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež má škola vypracovaný prevádzkový poriadok, ktorý je odsúhlasený príslušným orgánom na ochranu zdravia. Prevádzkový poriadok obsahuje konkrétnu organizáciu prevádzky vrátane zabezpečenia dostatočného množstva pitnej vody, čistoty a údržby jednotlivých priestorov a zariadení, spôsobu likvidácie odpadov, spôsobu zamedzenia prístupu zvierat na pieskoviská a rekreačné plochy; pokyny pre zamestnancov, vrátane povinnosti zabezpečenia trvalého dozoru; pokyny pre návštevníkov; plán opatrení pre prípad mimoriadnych udalostí a havárií; tiesňové telefónne čísla. Škola spolupracuje s autorizovaným technikom pre BOZP a PO, ktorý pravidelne kontroluje priestory školy, upozorňuje na nedostatky. Všetky nedostatky sa čo najrýchlejšie odstraňujú.

Podľa harmonogramu sú realizované všetky revízie budov a zariadení. Pravidelne je zabezpečované preškolenie zamestnancov školy o BOZP a PO. Poučenie žiakov o vnútornom školskom poriadku a pravidlách BOZP a PO je uskutočňované vždy na začiatku školského roka s následným zápisom do triednej knihy. Pred každou mimoškolskou akciou (výlety, exkurzie, plavecký, lyžiarsky výcvik) býva samostatné poučenie o pravidlách BOZP, čo

je dokladované organizačným zabezpečením hromadnej školskej akcie. Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia počas vyučovacieho dňa je realizované dozorom, ktorý vykonávajú pedagogickí zamestnanci podľa určenia.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Zameranie školy

Pre vypracovanie ŠkVP a obsahu vzdelávania používame klasifikáciu ISCED (International Standard Classification of Education), podľa ktorej sa postupuje v Európe a je akceptovaná aj inými medzinárodnými organizáciami (UNESCO, OECD).

ISCED2 obsahuje nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie. V našom kontexte je to 2. stupeň základnej školy (5. – 9. ročník).

Zameraním školy a uplatňovaním jednotlivých pedagogických stratégií sa chceme priblížiť k ideálu výchovy a vzdelávania. V pedagogickej práci uskutočňujeme zmeny, aby sme reagovali na potreby spoločnosti, rodičov, žiakov. Meníme tradičné encyklopedické vyučovanie na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie. Uplatňujeme stratégie, ktorými humanizujeme vzťah učiteľ – žiak, rozvíjame osobnosť žiaka (jeho poznávacie i mimopoznávacie funkcie).

Považujeme sa za inkluzívnu školu. Inklúzia je základom pri utváraní školy ako takej. Pri utváraní školského vzdelávacieho programu vychádzame z vývoja v pedagogike, tiež z vývoja vo svete práce a z potrieb dieťaťa.

Sme inšpirovaní humanizmom a konektivitizmom. Veľkou inšpiráciou nám sú školy združené v Asociácii slobodných a demokratických škôl v Českej republike.

2. Východiská pre školský vzdelávací program

2.1. Vývoj v pedagogike

Vývoj v pedagogike je znázornený pre prehľadnosť v tabuľke veľmi zjednodušene a schematicky. Humanistická teória a konektivitizmus sú základom i východiskom nášho prístupu k učeniu, pretože v oblasti teórií učenia rýchlo reagujú na meniaci sa svet.

Konektivitizmus je v súčasnosti v oblasti vzdelávania aktuálny. Je tiež súčasťou vzdelávania pedagógov na vysokých školách v Slovenskej republike.

Základné princípy konektivitizmu:

1. Učenie a poznávanie je komplexným a dynamickým procesom, počas ktorého dochádza k prepojeniu špecializovaných uzlov všeobecnej komplexnej siete – v rámci prepojení sa prepájajú, zdieľajú rozličné informačné zdroje, znalosti.

2. Učenie a poznanie spočíva v rozmanitosti názorov – poznávanie je založené na množstve rôznorodých skúseností (spojenie rôznych kultúr, rôznych odborov, špecializácií a odlišných technológií).
3. Učenie a poznávanie môže využívať aj non-humánne zariadenia, prístroje, artefakty a čerpať z / prostredníctvom nich. Aj neživé zariadenia môžu participovať na učení sa (formovanie štruktúry siete, spôsoby vyhľadávania informácií).
4. Schopnosť poznávať a učiť sa je vždy oveľa dôležitejšia ako momentálne reálne znalosti (poznanie).
5. Nadväzovanie, udržiavanie a rozvíjanie spojenia a prepojenia je podmienkou sústavného poznávania a uľahčuje neustále učenie sa (budovanie poznávajúcej, objavujúcej a rozvíjajúcej sa komunity).
6. Kľúčovou kompetenciou je schopnosť rozpoznať súvislosti medzi rôznymi odbormi, konceptmi alebo ideami – vnímanie spojení medzi oblasťami, ideami a konceptmi patrí medzi základné zručnosti.
7. Aktualizácia poznatkov (aktuálne, presné poznatky) je dôležitým atribútom konektivistických vzdelávacích aktivít (zajtra nič nemusí byť pravda).
8. Vlastné rozhodovanie je súčasťou vzdelávacieho procesu (meniaca sa realita vyžaduje schopnosť meniť vlastné postoje)—rozhodovanie je vlastne samotným procesom učenia.

Výber toho, čo sa učiť, a význam prichádzajúcich informácií rešpektuje optiku meniacej sa reality. Medzi hlavné metódy využívané v konektivistickom pedagogickom prístupe patria:

- modelovanie a demonštrácia,
- precvičovanie a reflektovanie,

Medzi kľúčové aspekty konektivismu patrí využívanie IKT a nadväzujúcich technologicky podporovaných metód:

- zapojenie e-learningu,
- zapojenie metód s prvkami sociálnych sietí,
- zapojenie prvkov blogovania.

Výučbové metódy rešpektujúce konektivismus posudzujú každého jedinca v kontexte siete (osobného vzdelávacieho prostredia), ktorú si okolo seba buduje. Hodnotenie výsledkov dosiahnutých bez prístupu k tomuto prostrediu je však potom v mnohých prípadoch zbytočné (logicky stráca výpovednú hodnotu).

Teória učenia	Behaviorizmus	Kognitivismus	Konstruktivismus	Konektivismus (prepojenie v sieti)	Humanizmus
Princíp	skúma sa len vonkajšie správanie	štruktúrované programovateľné poznanie	individuálne poznávanie založené na sociálnom princípe	chápanie informačných štruktúr v sieti	východiskom sú univerzálne ľudské potreby
Prečo	metóda cukor/bič	riadené poznávanie nadväzujúce na predchádzajúce znalosti	osobné nasadenie, sociálne a kultúrne prostredie, aktivizácia	rôznorodosť siete umožňuje nájsť pre seba najvhodnejšiu cestu	spojenie so sebou umožňuje nájsť a rozvíjať svoje talenty, východiskom je vnútorná motivácia
Funkcie pamäte	opakovaná skúsenosť	kódovanie, ukladanie, vybavenie	znalosti dynamicky konštruované na základe predchádzajúcich	znalosti konštruované na základe dynamicky sa meniacej siete	znalosti konštruované na základe vnútorných vzdelávacích potrieb
ako	podnet - reakcia	definovanie cieľov podľa osnov, plnenie plánov, overovanie	vlastný záujem, osobný kontakt s ľuďmi	aktívna účasť v sieti	hlbšie porozumenie sebe samému
Metóda	plnenie úloh	učenie naspamäť, precvičovanie, skúšanie	riešenie problémových úloh	komplexný prístup využívajúci rozličné zdroje	sebariadenie
Zdroje			Piaget, Vygotsky, Brown, Lave, Collins, Newman, Rogoff	Siemens, Stephen Downes	Maslow, Rogers, Neil, Pages, Lewin

Tabuľka 1: Pedagogická východiska ŠVP Jsme a rosteme spolu jsou zvýrazněna barevně ve schematickém znázornění vývoje v pedagogice v posledních 100 letech (upraveno podle Brdličky, 2008, dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/10357/KONEKTIVISMUS---TEORIE-VZDELAVANI-V-PROSTREDISOCIALNICH-SITI.html> <https://donumfelix.cz/wp-content/uploads/2018/09/%C5%A0VP-Donum-Felix-2018.pdf>)

2.2. Vývoj vo svete práce

Vychádzame z nasledujúcich trendov, ktoré smerujú:

- k vlastnej iniciatíve pri vytváraní a špecifikácii práce
- k schopnostiam, ktoré sú založené na optimálnom rozvíjaní talentov
- k flexibilitate
- k autonómii a prijatiu osobnej zodpovednosti a iniciatívy
- k zmysluplnosti a vnútornej motivácii
- k sebariadeniu
- k integrácii práce a učenia
- k neformálnym systémom
- ku skracovaniu a integrácii cyklov výroby a spotreby
- k virtualite

- k otvorenej komunikácii a spolupráci založenej na dôvere
- k dôležitosti sociálnych zručností
- k dôležitosti kvalitných vzťahov
- k práci ako k radosti a súčasť vnútorného šťastia

2.3. Potreby dieťaťa

Rýchlo sa meniaci prepojený a globalizovaný svet má vplyv aj na vzdelávacie potreby detí a na stratégie ich naplnenia. Z vyššie uvedených trendov a všeobecných východísk vychádzajú nasledujúce **hodnoty, poslania, predpoklady, vzdelávacie ciele a stratégie školy**.

3. Základné hodnoty školy

- Dôvera
- Sloboda a zodpovednosť
- Podpora autonómie učenia
- Rešpekt k autonómii

V našej škole chceme rozvíjať pozitívny a inkluzívny prístup k životu, k iným ľuďom i k sebe. Dôvera nutne ústi do slobody a zodpovedného sebariadenia. Z toho vyplýva schopnosť nebrať si veci osobne a hlboko rešpektovať autonómiu a potreby u seba i u druhých. Táto dôvera ďalej otvára cestu k vzájomnosti a schopnosti efektívnej tímovej spolupráce.

4. Poslanie školy

Poslaním školy je poskytovať deťom nižšie stredné vzdelanie cestou prirodzeného učenia sa, založeného na dôvere a vnútornej motivácii, v inkluzívnom prostredí, ktoré je veľmi blízke prostrediu bežného života.

Realizácia uvedeného poslania vychádza z nasledovných predpokladov:

- Učenie je prirodzené a deti sa zo svojej podstaty chcú učiť.
- Efektívne učenie je založené na vnútornej motivácii (ak mi niečo dáva zmysel, tak to budem robiť, i v prípade, že ma to nebaví) a najlepšie prebieha v situáciách reálneho života.
- Vnútna motivácia je vlastná všetkým ľuďom; pokiaľ bola narušená vplyvmi vonkajšej motivácie (tresty, odmeny, pochvaly a iné formy manipulácie), môže trvať dlho než sa znovu obnoví.
- Všetky činnosti (vrátane tých, ktoré sú zdrojom chýb), ktorým sa deti venujú na základe vnútornej motivácie, je možné považovať za učenie
- Nikoho nemôžem nič naučiť (na základe svojej jednostrannej vôle), môže sa to naučiť jedine sám a ja mu v tom môžem pomôcť, sprevádzať ho.
- Za svoje učenie je zodpovedný žiak, demokratická škola mu pre jeho učenie vytvára priestor a podmienky: autonómiu a slobodu, podnetné a inšpiratívne prostredie a podporu podľa individuálnych vzdelávacích potrieb.

- *Deti v školskom veku sú kompetentné a podľa svojich dispozícií sa môžu podieľať na rozhodovaní o chode školy demokratickou cestou.*
- *Pri poskytovaní vzdelávania je vhodné kombinovať princípy osobného rastu a kolektívnej inteligencie, v ktorej je schopnosť nájsť riešenie s využitím intelligenčného potenciálu siete dôležitejší než individuálne kompetencie.*

5.Ciele výchovy a vzdelávania

Naše ciele sú definované v zmysle zákona zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tie sú v zákone definované nasledovne:

- a) získať vzdelanie (nižšie stredné vzdelanie), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním ucelenej časti vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy*
- b) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,*
- c) ovládať jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať, z druhého cudzieho jazyka získať základy,*
- d) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,*
- e) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti,*
- f) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,*
- g) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,*
- h) pripraviť ho na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,*
- i) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,*
- j) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,*
- k) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.*

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelávanie. Základom nižšieho sekundárneho vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov. Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a

poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvíjať ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom sekundárnom vzdelávaní.

Ciele vzdelávania považujeme za veľmi dôležité východisko školského vzdelávacieho programu, aj pre rozhodovanie v rámci školskej praxe preto ich definujeme podrobnejšie a rozlišujeme ich hierarchiu. Rešpektujúc ciele výchovy a vzdelávania uvedené v štátnom vzdelávacom programe, v rámci ktorých usilujeme o naplnenie nasledujúcich cieľov vzdelávania, ktoré umožňujú žiakom postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytujú základ všeobecného vzdelania orientovaného hlavne na situácie blízke životu a na praktické jednanie. Hlavnými programovými cieľmi podľa štátneho vzdelávacieho programu sú rozvítené kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Hlavné ciele podľa štátneho vzdelávacieho programu sú koncipované tak, aby žiaci nadobudli:

- primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Hlavný cieľ:

1. Poznanie a prijatie seba samého.

Umožniť žiakovi poznanie a prijatie seba samého, rozvíjanie pozitívneho vzťahu k sebe, umožniť mu autentické sebavyjadrenie vrátane prejavovania emócií. Podporiť u žiakov pozitívny prístup k životu a dôveru v seba (z ktorej následne vyplýva dôvera k svetu). Umožniť žiakovi aby sa prejavoval ako svojbytná a slobodná osobnosť, uplatňoval svoje práva a zároveň aby prijal zodpovednosť za svoje jednanie, za aktívnu ochranu a rozvíjanie svojho fyzického, duševného i sociálneho zdravia a za plnenie pravidiel. Umožniť žiakovi prežívať obyčajné ľudské šťastie a radosť zo života.

Ďalšie ciele:

2. Rozvoj emočnej a sociálnej inteligencie.

Podporovať u žiakov rozvoj empatie a kvalitných vzťahov k druhým ľuďom a umožniť im prežívať pocit spolupatričnosti s ostatnými ľuďmi (v škole konkrétne s komunitou, ale podporovať aj kvalitné vzťahy v rodine a inde). Podporovať žiakov v tolerancii a ohľaduplnosti k iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám, umožniť im, aby sa naučili žiť spoločne s ostatnými ľuďmi. Podporovať u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy i neúspechy vlastné i druhých, brať chybu aj konflikt ako pozitívnu príležitosť k učeniu. Modelovať žiakom nenásilnú komunikáciu (komunikáciu, ktorá je všestranná, otvorená, podporuje spoluprácu a pritom nehodnotí a neobviňuje druhých). V komunikácii podporovať jasnosť vyjadrenia a porozumenie druhému.

3. Vzťah k prostrediu

Podporovať u žiakov rozvoj kvalitných vzťahov k prostrediu, v ktorom žijú (pozitívne a citlivé vzťahy k prírode, k zvieratám a veciam)

4. Rozvoj talentov

Umožniť žiakovi rozpoznať jeho unikátny potenciál (talent) a rozvíjať ho na jeho osobné optimum. Podporovať žiaka v tom, aby sa v nadväznosti na poznanie a rozvoj vlastných schopností dokázal dobre rozhodnúť o vlastnej životnej a pracovnej orientácii a dokázal pritom uplatniť získané kompetencie vrátane všetkých vedomostí a zručností, ktoré mu dávajú zmysle. Umožniť žiakom, aby mohli snívať a aby sa mohli pokúšať realizovať svoje sny ako podnikateľský zámer v rámci projektov.

5. *Stratégie učenia a sebariadenia*

Umožniť žiakom, aby sa učili sebariadeniu a aby si osvojili vhodné stratégie učenia a zachovali si vnútornú motiváciu pre celoživotné učenie. Dôležitým cieľom je, aby žiaci robili správne veci preto, že im to dáva zmysel (vnútorná motivácia) a nie preto, že im to niekto prikazuje. Aby boli schopní realizovať svoje činnosti aj bez asistencie a dozoru dospelého.

6. *Myslenie*

podporovať žiakov v tvorivom a kritickom myslení, logickom uvažovaní a riešení problémov, vo vyhodnocovaní informácií a v rozpoznaní manipulácie.

6 . Profil absolventa

Je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňajú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) učenia. Jednotlivé kľúčové kompetencie sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

1. *kompetencia k celoživotnému učeniu sa:*

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

2. sociálno-komunikačné kompetencie:

- aplikovať všetky dostupné formy komunikácie, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

3. kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- riešiť praktické problémy v každodenných situáciách použitím základných matematických operácií,
- riešiť praktické problémy v každodenných situáciách použitím prírodovedných poznatkov,
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

4. kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

5. kompetencia riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

6. osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom
- rešpektovať kultúrnu a etnickú rôznorodosť,
- aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia,
- je schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine, v spoločnosti,
- vie si stanoviť ciele v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispieť k dosiahnutiu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania, je schopný sebareflexie a sebaregulácie,
- je schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy;

7. kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- tolerovať, byť empatický k prejavom iných kultúr.
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr
- prezentovať vlastnú tvorbu

- *identifikovať zvyky a tradície svojho regiónu, slovesné a hudobné umenie regiónu,*

7. Stupeň vzdelania

Absolvent programu nižšieho primárneho vzdelania získa vysvedčenie s doložkou – so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou. Tým splní podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na nižšom sekundárnom stupni.

8. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie a spôsobilosti definované v profile absolventa sú naplňvané pomocou výchovných a vzdelávacích stratégií. Pri získavaní a rozvoji týchto kompetencií využívame tieto vzdelávacie stratégie:

- 1. Považujeme za veľmi dôležitú kvalitu vzťahov a sociálnych procesov, preto dbáme na vytváranie bezpečnej klímy a priateľskej atmosféry, ktoré považujeme za predpoklad kvalitného učenia. Podporujeme spolupatričnosť komunity školy, vzájomný rešpekt, ohľaduplnosť, otvorenú komunikáciu a pomoc. Využívame k tomu spoločné školské stretnutia (rodičia, žiaci, učitelia, personál). Konflikty považujeme za prirodzenú súčasť vzťahov a učíme sa využívať ich pre osobnostný rast. Pre riešenie konfliktov využívame primárne mediáciu. Pre podporu ostatných využívame prajnú pozornosť.*
- 2. Vychádzame z postojov a postupov nenásilnej komunikácie a svojím správaním a jednaním dávame žiakom vzor rešpektujúceho prístupu k sebe, k ostatným i k životnému prostrediu.*
- 3. Dávame žiakom dôveru a zodpovednosť a nechávame ich pocítiť prirodzené dôsledky ich rozhodnutia. S chybou pracujeme pozitívne a kreatívne. “Zlý” nemôže byť nikdy človek ako taký, ale iba jeho konkrétne jednanie. Rešpektujeme individualitu žiakov a podporujeme ich autonómiu a vyjadrovanie vlastného názoru.*
- 4. Východiskom výchovno vzdelávacieho procesu je sebariadenie vychádzajúce z individuálnych potrieb žiakov a z potrieb komunity školy. Žiakom v tejto oblasti poskytujeme potrebnú dôveru, potrebnú spätnú väzbu a podporu. V rámci efektívneho sebariadenia u žiakov podporujeme aj slobodné sebvýjadrenie a možnosť naplno prejavovať svoje emócie. Ku korekcii nevhodného jednania používame mediáciu a podporujú ju aj inštitúcie školy (napr. rada žiakov, ktorá ako novovzniknutá už funguje v aktuálnom školskom roku na prvom stupni).*
- 5. Žiakov vedieme k zodpovednosti za vlastné správanie, rozhodovanie a vzdelávanie tým, že im v týchto oblastiach poskytujeme potrebnú slobodu spojenú so zodpovednosťou. Zároveň tento prístup modelujeme vlastným jednaním. Vzdelávaciu ponuku diferencujeme v súlade so zásadou zohľadňovania vzdelávacích potrieb žiaka.*

6. *Zapájame žiakov do plánovania života školy: ponúkame im možnosť prísť so svojimi nápadmi, podieľať sa na plánovaní, na príprave a organizácii školských akcií a programov, zúčastniť sa týchto akcií na základe vlastného rozhodnutia, čo napomáha o.i. k získaniu pocitu spolupatričnosti so školou a získavanie skúseností s osobnou angažovanosťou v komunite a spoločnosti.*
7. *Zapojujeme žiakov do starostlivosti o prostredie školy a do praktických činností, ktoré s prostredím súvisia, čo vedie k získaniu pocitu spolupatričnosti so školou, ale tiež k záujmu o okolité prostredie v bežnom živote, napríklad triedenie odpadov, plánovania a realizácie zariadenia triedy a pod.*
8. *Spoločne s deťmi vytvárame a reflektujeme pravidlá.*
9. *Poskytujeme žiakom priestor pre široké zdieľanie, diskusie a vlastné názory, o.i. v komunitnom kruhu, a podporujeme spoluprácu mladších a starších žiakov. Tým tiež vytvárame zdravé a bezpečné prostredie medzi žiakmi, ktoré je prevenciou konfliktov, výskytu šikany a sociálno patologických javov.*
10. *V rámci inklúzie spájame žiakov s rôznymi odlišnosťami. Do vyučovania i celej činnosti školy sú zapojení všetci žiaci príp. i rodičia s rešpektovaním individuálnych vzdelávacích, osobnostných i zdravotných potrieb.*
11. *Škola ako vzdelávací priestor je otvorená i komunite. Zapájame žiakov do diania komunity i komunitu do diania školy.*
12. *Umožňujeme a podporujeme spoluprácu žiakov vo vekovo zmiešaných skupinách a prirodzené učenie sa detí navzájom. S ohľadom na vývojové potreby žiakov a osobné špecifiká ponúkame deťom rôznorodé formy a spôsoby práce.*
13. *Podporujeme autonómiu detí. Uprednostňujeme vlastnú iniciatívu detí a voľbu vlastných tém a aktivít v učení. Individualizovaným vzdelávaním umožňujeme deťom objaviť a využívať svoj vlastný učebný štýl a rozvíjať svoj talent.*
14. *Vzdelávací obsah je uchopený celistvo a v súvislostiach naprieč vzdelávacími odbormi. Učitelia žiakom ponúkajú vzdelávací obsah rôznymi metódami a formami práce zameranými na ich iniciatívu a na aktívne zapojenie a uprednostňujú zvládanie vzdelávacieho obsahu na základe vlastných aktivít detí. Súčasne u jednotlivých žiakov sledujú expozíciu vzdelávaciemu obsahu a v prípade potreby ho ponúkajú cielene. Vzdelávací obsah je prostriedok pre vytváranie vlastných konceptov a otázok, ktoré môžu žiaka viesť do hlbšieho vhladu a širších súvislostí v rámci žiakom vybranej oblasti.*
15. *Vedíme žiakov k vyhľadávaniu informácií z rôznych zdrojov. Ponúkame žiakom voľný prístup ku zdrojom informácií, pomôckam, materiálom a voľný pohyb v podnetnom prostredí.*

16. *Využívame vzdelávacie prístupy a metódy vychádzajúce z vnútornej motivácie žiakov a učenia skúsenostiam a objavovaním.*
17. *Podporujeme zmysluplné učenie a využívame pre to aj aktuálne udalosti a externé príležitosti. Do vyučovania pozývame aj externých odborníkov.*
18. *Vnútorne učebné priestory rozširujeme o externé prostredie, ktoré deťom ponúka ďalšie praktické skúsenosti, ale aj dôležitú možnosť pohybu.*
19. *Podporujeme objavenie a rozvíjanie vlastných postupov učenia jednotlivých žiakov. Umožňujeme žiakom, aby riadili svoje učenie. Rešpektujeme individuálnu časovú dotáciu potrebnú pre efektívne učenie a osobné tempo jednotlivých žiakov.*
20. *Pri hodnotení žiaka rešpektujeme jeho autonómiu a proces učenia postavený na vnútornej motivácii a využívame vlastné sebahodnotenie.*
21. *Okrem aktivít, ktoré zaisťujú pedagogickí pracovníci školy, spolupracujeme s externými odborníkmi v oblastiach podľa vzdelávacích potrieb žiakov. Pozývame odborníkov do školy a cestujeme na externé programy. Spoločne so žiakmi sledujeme aktuálne udalosti v spoločnosti. Umožňujeme žiakom sebvýjadrenie v rôznych oblastiach.*
22. *Umožňujeme žiakom v daných rámcových podmienkach (financie, čas, téma a pod) spolurozhodovať o chode školy, vrátane plánovania investícií a činností. V rámci aktivít žiakov podporujeme tematické projekty zamerané na mikroekonomiku (napr. výroba a predaj v rámci komunity...) Pre realizáciu niektorých projektov pozývame externých odborníkov. Podporujeme žiakov v tom, aby svoje projekty realizovali ako podnikateľské zámery.*
23. *Podľa zdroja poznatkov využívame metódy: slovné metódy (zdroj informácií je hovorené a písané slovo): výklad, rozhovor, beseda, práca s knihou; názorné metódy (zdroj poznania je živé nazeranie): demonštrovanie, pozorovanie, exkurzia; praktické metódy (zdroj poznania je aktívna činnosť): laboratórne práce, písomné práce, grafické práce.*
24. *Podľa charakteru poznávacej činnosti žiakov a jej riadenia učiteľom budeme uplatňovať metódy: informačno-receptívna: výklad, prednáška, demonštrovanie, práca s knihou. reproduktívna: konkretizovaná na vyučovaní najmä metódami: metóda riešenia úloh, metódy rozhovoru; problémový výklad: konkretizovaný metódami: výklad, prednáška často spojená s metódou demonštrovania a pozorovania; heuristická metóda (objavovanie nových poznatkov riešením jednotlivých častí úlohy); výskumná metóda: konkretizovaná na vyučovacích hodinách prostredníctvom metódy riešenia úloh a metódou práce s knihou.*
25. *Metódy z hľadiska logiky: analyticko-syntetická metóda; induktívna metóda; deduktívna metóda; porovnávací metóda. Zamieriavať sa budeme najmä na rozvoj*

tvorivého a kritického myslenia žiakov uplatňovaním moderných stratégií, ktoré motivujú a aktivizujú žiakov k činnosti.

26. **Metódy rozvoja kritického myslenia:** sokratovská metóda (sokratovský rozhovor (žiakov núti hlbšie sa zamýšľať nad problémom, hľadať argumenty) metóda kladenia otázok (zhrňujúce, analytické, hypotetické, hodnotiace) prípadové štúdie (situačná metóda), EUR (stratégia učenia a myslenia – evokácia: rozhovor pred čítaním textu, uvedenie si významu: tiché čítanie s využitím interaktívneho znakového systému pre efektívne čítanie, reflexia: rozhovor po čítaní), písomné práce – eseje: núti žiakov byť aktívni, myslieť samostatne, nezávisle; dôležitá je aj následná prezentácia práce pred spolužiakmi
27. **Metódy rozvoja tvorivého myslenia:** DITOR (definuj problém, informuj sa o probléme, tvor nápady, riešenia, hypotézy, ohodnoť nápady, hypotézy), stratégia podnetných otázok, brainstorming (s dodržiavaním pravidiel: zákaz kritiky, uvoľnenie fantázie, čo najväčší počet nápadov, vzájomná inšpirácia, úplná rovnosť účastníkov), phillips 66 (skupina zložená zo šiestich členov : 1 vedúci a 5 členov, ktorá rieši problém 6 minút, synektika: spájanie, asociácia prvkov (v myšlienkach, predstavách), ktoré zdanlivo vôbec nesúvisia – maximálne uvoľnenie fantázie človeka.
28. **Organizačné formy vyučovania:** vyučovacia hodina zameraná na aktívnu prácu žiakov, učiteľ plní úlohu facilitátora, ktorú usmerňuje činnosť žiakov, individuálna práca žiakov, kooperatívne vyučovanie: práca v skupine rozvíja zručnosti a postoje (plánovanie práce, deľba práce, hodnotenie, vzájomná pomoc, spolupráca, komunikácia, zodpovednosť, tolerancia, váženie si cudzej práce, nenásilné riešenie konfliktov), projektové vyučovanie epochové (blokové) vyučovanie exkurzie, kurzy, tvorivé dielne

9. Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

V nasledujúcej kapitole uvádzame ustanovenia k vzdelávaniu žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, nadaných žiakov, mimoriadne nadaných žiakov, žiakov cudzincov a žiakov sociálne znevýhodnených.

Škola uplatňuje pre vzdelávanie uvedených skupín žiakov princípy individuálneho prístupu s využitím širokej škály podporných opatrení v oblasti personálnej, vzdelávacej i v oblasti materiálneho zabezpečenia. Naša škola sa zameriava na bezproblémové zaradenie detí s akýmkoľvek odlišnosťami do kolektívu školy. Prostredie školy je nastavené inkluzívne, t.j. tak, aby sa žiaci učili tolerancii, vzájomnému pochopeniu, pomoci a rešpektovaniu inakosti

. Dosahujeme toho predovšetkým prostredníctvom fungovania demokratických inštitúcií školy, partnerským prístupom a modelovaním správania, ktoré je založené na nenásilnej komunikácii. Ďalej kladieme dôraz na realizáciu dostatočne podnetného a veku a individualite dieťaťa primeraného vzdelávacieho prostredia.

Na podpore vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej ŠVVP) sa podieľa na našej škole celý tím - učiteľ, asistent, sociálny pedagóg, poradenské pracovisko, iní odborníci...

Ak učiteľ vysleduje u žiaka prejavy, ktoré by mohli byť spôsobené špecifickou poruchou učenia či iným zdravotným alebo sociálnym hendikepom, informuje o svojom zistení zákonných zástupcov dieťaťa a spoločne s nimi a príslušnými odborníkmi hľadá ďalšie cesty individualizácie vyučovania.

9.1. Charakteristika špeciálnych výchovno - vzdelávacích potrieb žiakov

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, pre ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Pod „ďalšími zdrojmi“ rozumieme podmienky, ktoré potrebné zabezpečiť navyše okrem štandardných podmienok pre vzdelávanie žiakov. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované zariadením poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností a lebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Škola vytvára podmienky na vzdelávanie aj individuálne začlenených žiakov, a to najmä žiakov:

a) so zdravotným znevýhodnením:

- mentálny postih, narušená komunikačná zručnosť, vývinové poruchy učenia, telesný postih, deti s poruchami autistického spektra
- žiakom sa individuálne venuje asistent, sociálny pedagóg, ktorý s nimi pracuje jednotlivo podľa individuálneho rozvrhu,
- žiaci majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program,
- individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva učiteľ poverený starostlivosťou o IZŽ v spolupráci a vychádzajúc zo záverov a odporúčaní poradenského zariadenia,
- učiteľ spolupracuje s poradenským zariadením, OZ Hans
- škola má dostatočné vybavenie učebnicami a pracovnými zošitmi, ktoré potrebujú najmä žiaci s mentálnym postihom (každý rok sa učebnicový fond dopĺňa prostredníctvom objednávok),
- pri hodnotení a klasifikácii žiakov so ŠVVP postupujeme podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s prihliadnutím na stupeň žiakovho postihnutia.

Žiak nemôže opakovať ročník, ak sú jeho nedostatočné vedomosti zapríčinené stupňom jeho postihnutia.

b) s nadaním:

- spolupráca vyučujúcich so psychológom, ktorý odporučí vhodné stratégie na rozvoj talentu žiakov,
- vyučujúci formou diferencovanej práce podporujú rozvoj talentu žiakov na vyučovacích hodinách,
- zapájanie žiakov do predmetových olympiád, rôznych súťaží a iných mimovyučovacích aktivít.

c) žiakov vzdelávaných individuálne tzv. domáce vzdelávanie

9.2. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú vzdelávaní v bežnej triede, majú zabezpečené personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej ich individuálnym potrebám.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením majú zabezpečené individuálne podmienky podľa druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia, sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho plánu alebo individuálnou integráciou podľa vzdelávacieho programu žiaka.

Škola pritom vychádza z možností a podmienok žiakov. U žiakov s menším zdravotným znevýhodnením, ktorí nie sú integrovaní, pedagógovia akceptujú odporúčania odborných pracovníkov /špeciálnych pedagógov, psychológov, lekárov/ a využívajú individuálny prístup k žiakom.

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia majú vytvorené taktiež individuálne podmienky.

Škola pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov intenzívne spolupracuje s príslušnými úradmi pri riešení ich problémov a pri zabezpečovaní dotácií.

Škola systematicky spolupracuje s poradenskými zariadeniami a rodičmi.

Pre žiakov s nadaním škola zabezpečuje primerané podmienky pre rozvoj ich nadania uplatňovaním špecifických výchovných a vzdelávacích metód a organizačných foriem vyučovania a ponukou vyučovacích predmetov súvisiacich s rozvojom ich nadania.

Škola umožní individuálne začlenenie/integráciu žiakov s nadaním a zabezpečí učebné pomôcky podľa potrieb žiaka a možností školy.

9.3. Individuálny výchovno-vzdelávací program

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého cieľom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi,
- špecifiká druhu a štruktúry jeho handicapu, s opisom silných a slabých stránok žiakovej osobnosti,
- modifikáciu učebných plánov a učebných osnov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- špecifiká hodnotenia žiaka,
- požiadavky na zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie spolupráce s príslušnými odborníkmi.

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu žiaka možno program priebežne meniť a upravovať.

V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami musia byť zohľadnené potreby a program kompenzácií nedostatkov žiaka.

ZÁSADY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠVVP:

- pri výchovno-vzdelávacom procese spolupracujeme s rodičmi,
- spolupracujeme s odborným pracoviskom (CŠP, CPPPaP),
- s deťmi pracujeme podľa individuálnych vzdelávacích programov, ktoré v priebehu školského roka upravujeme a dopĺňame,
- uplatňujeme individuálny prístup,
- dbáme na iné pracovné tempo žiakov,
- dôležitým momentom je časté opakovanie učiva,
- striedame pracovné náplne,
- odstraňujeme rušivé momenty pri práci,
- žiaci používajú kompenzačné pomôcky,
- zaraďujeme činnosti, v ktorých očakávame úspech žiaka,
- spolupracujeme na jednotnom prístupe všetkých vyučujúcich,
- pri hodnotení zohľadňujeme druh, stupeň a mieru postihnutia.

Ako s týmito žiakmi pracujeme v jednotlivých vyučovacích predmetoch:

DYSLEXIA

Slovenský jazyk a literatúra

- podľa stupňa poruchy nevyvolávať k hlasnému čítaniu pred triedou
- voliť texty zodpovedajúce vyspelosti čitateľa
- obmedzenie požiadaviek na písomné spracovanie prečítaného textu
- umožniť čítanie s okienkom

Cudzí jazyk

- neukladať na zapamätanie veľké množstvo slovíčok
- uprednostňovať konverzáciu
- poskytnúť predĺžený výklad a názorné pomôcky
- v prípade ťažkej poruchy možno od predmetu oslobodiť
- preferovať ústny prejav

Matematika

- slovné úlohy riešiť po spoločnom prečítaní, s pomocou učiteľa
- obmedziť riešenie geometrických úloh zadaných širšími slovnými inštrukciami

V ostatných predmetoch obmedziť hlasné čítanie.

DYSORTOGRAFIA

Slovenský jazyk a literatúra

- preferovať ústne skúšanie,
- nehodnotiť, čo žiak nestihol,
- používať zjednodušené prehľady gramatických pravidiel,
- pri osvojovaní a upevňovaní gramatických pravidiel dôsledne uplatňovať názor,
- do osvojovania zapojiť čo najviac zmyslových analyzátorov,
- namiesto diktátu preferovať doplňovacie cvičenia, opisy, prepisy,
- diktát písať po predchádzajúcej domácej príprave,
- skrátiť podobu diktátu,
- chyby v diktáte neopravovať červenou farbou, vhodná je zelená,
- zviesť pravopisný zošit a naučiť sa s ním pracovať,
- neklasifikovať nedostatočné práce,
- pri písanom prejave používať tabuľku,
- kontrolné práce predkladať predtlačené,
- slohové práce zadávať v kratšom rozsahu.

Cudzí jazyk

- písať len časť cvičení,
- znalosť slovíčok overovať prevažne slovne,
- využívať slovné hodnotenie.

Matematika

- nevypisovať zadania slovných úloh,
- kontrolné práce predkladať predtlačené,
- nehodnotiť kvantitu,

- využívať pravidlo – lepšie je príklad vidieť ako diktovať,
- poskytovať viac času pri limitovanej práci,
- využívať prácu pri tabuli s individuálnym dohľadom,
- umožniť prácu s názorom,
- využívať stieracie a zmazateľné tabuľky.

Ostatné vyučovacie predmety

- nepísať písomné poznámky, iba skrátené, heslovité verzie,
- namiesto písomnej úlohy zadávať projekt
- preferovať ústne skúšanie, testy,
- v zošitoch hodnotiť obsahovú stránku textu, nie úpravu.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa uskutočňuje začleňovaním žiakov do vzdelávacieho procesu po predložení žiadosti rodičov (ZZ na zmenu formy vzdelávania) po konzultácii so špeciálnym pedagógom. Po prejednaní pedagogickou radou a oboznámení sa so závermi odborných vyšetrení žiaka sa rozhodne o začlenení žiakov.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa zúčastňujú všetkých akcií a aktivít organizovaných školou spolu s ostatnými žiakmi. Triedny učiteľ v spolupráci s príslušným zariadením, školským špeciálnym pedagógom a vyučujúcimi pedagógmi vypracúva Individuálny výchovno-vzdelávací program, kde sa zohľadňujú redukcie obsahu učiva, príp. i úprava učebných osnov, ktorý podpisom potvrdí zákonný zástupca dieťaťa.

Každý vyučujúci vedie úpravu učebných osnov, kde eviduje preberané učivo na každej vyučovacej hodine. Pokiaľ má škola asistenta učiteľa, tento v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom pracuje so žiakom individuálne na vyučovacej hodine.

Škola zabezpečuje spoluprácu s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP), Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP), s psychologickým zariadením VOX PSYCHÉ, inými poradenskými zariadeniami kde žiaci našej školy so zdravotným znevýhodnením pracujú so psychológmi a špeciálnymi pedagógmi v rámci aktivít centier. Centrá posielajú správy a informujú o zmenách vo vývine dieťaťa prostredníctvom záverov z vyšetrení. Pozitívne hodnotenie, pochvala, usmernenie a pomoc počas vzdelávacieho procesu je súčasťou klasifikácie, ktorá vychádza z odporúčaní poradní a metodických postupov pre hodnotenie a klasifikáciu žiakov s poruchami učenia a správania. V prípade diagnostikovania špecifických vývinových porúch učenia, správania a iných porúch budú rozpracované konkrétne programy pre žiakov na základe odporúčaní poradenského zariadenia.

9.4. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako „prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj“.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- *prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;*
- *včasnú riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti za pomoci odborníkov;*
- *motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;*
- *príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavovať a uplatniť svoje schopnosti;*
- *nižší počet žiakov triede.*

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky predmety). V prípade potreby tento program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, sociálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Vzhľadom k tomu, že v našej škole je výuka priebežne a stále individualizovaná, je možné takéto špecifické potreby detí zohľadniť pri plánovaní výuky. Učiteľ spolu s dieťaťom, rodičmi, príp. s inými odborníkmi hľadá optimálne cesty pre jeho ďalšie vzdelávanie. Rozvíjame talent a nadanie každého dieťaťa. Učiteľ ho podporuje. Hľadá spolu s ním centrá jeho záujmov, pomáha mu rozvíjať jeho silné stránky. Žiak má šancu objaviť a uvedomiť si, kam ho jeho schopnosti a talent smerujú. Prehľbuje svoje kompetencie v rôznych oblastiach a uvedomuje si, v čom je dobrý. Nadaný žiak sa môže učiť spoločne so staršími deťmi a byť v prebratom učive v predstihu, naopak žiak, s určitým postihnutím pracuje v skupine detí, v ktorej mu to vyhovuje. Či už ho skupina stimuluje a ťahá dopredu alebo je v skupine kde cíti spolupatričnosť, spoluúčasť a zažíva v nej úspech.

Napriek tomu, že ako škola v rámci svojho individualizovaného prístupu k vzdelávaniu i výchove poskytuje vzdelávanie i deťom so ŠVVP, nie je jej zámerom poskytovať vzdelávanie výhradne týmto deťom. Naopak, radi by sme vytvárali prirodzené prostredie, ktorého súčasťou môže byť každý, tzv. inkluzívne prostredie, kde sa každému dostáva podľa jeho aktuálnych potrieb a podľa aktuálnych limitov. Ku všetkým deťom pristupujeme individuálne, vnímame vzdelávacie i výchovné potreby každého zvlášť.

10. E learning

E learning môžeme charakterizovať ako vzdelávací proces, ktorý je spojený s počítačmi a informačnými technológiami a komunikačnými technológiami. Realizuje sa vo vzdelávaní. E learning je spojený nie len s počítačom a špeciálnym výukovým softvérom, ale chápeme ho tak, že ku vzdelávaciemu procesu dnes bežne patrí aj sieť (internet, intranet) a ďalší software, ktorý umožňuje prácu v sieti a s koncovými prístrojmi, kam dnes už neradíme len "klasický počítač" ale aj notebooky, tablety, telefóny a i. V každom prípade je podstatné, že sa jedná o vzdelávací proces a že najdôležitejšie je dosiahnutie vzdelávacích cieľov.

E learning môžeme charakterizovať ako najmodernejší spôsob multimediálnej výučby na báze internetu. Ponúka široké možnosti uplatnenia a vyznačuje sa kreativitou. Školy vo svete sa čoraz viac na E learning orientujú, čo nasvedčuje tomu, že tento trend bude pokračovať aj u nás.

E learning by mal mať určite svoje pevné miesto vo vzdelávaní. Zvlášť v demokraticky orientovaných školách, ktoré ponúkajú viacero alternatív a ciest k dosahovaniu vzdelávacích cieľov. Rozhodujúcim pre aktívne zapojenie žiakov do pedagogického procesu je ich vnútorná motivácia.

Súčasnú reformnú snahu podporujú učenie zamerané na žiaka - tzv. student centered learning. Mení sa rola učiteľa a žiaka v tom, že poznávacie procesy zahŕňajú vyššiu mieru aktivity na strane žiaka. Trendom súčasného vzdelávania je zaistenie individuálneho prístupu k jednotlivým žiakom. Riadenie učebného procesu sa odvíja od konkrétnych potrieb žiaka a od osobných vzdelávacích cieľov. V inkluzívnom prostredí rešpektujeme potreby a limity každého zúčastneného a s ohľadom na tieto skutočnosti naplňame vzdelávacie potreby a ciele.

E learning využívame primárne u žiakov vzdelávaných individuálne a žiakov, ktorí sú kvôli svojmu zdravotnému stavu oslobodení od povinnosti dochádzať do školy. Vhodným spôsobom ho kombinujeme s prezenčným vzdelávaním, ktoré saturuje najmä potrebu socializácie v rámci školskej skupiny detí.

V osobitnej kapitole nášho ŠVP sa venujeme vzdelávaniu detí s Aspergerovým syndrómom práve E learningom, pretože toto je skupina detí, kde sa ukazuje práve táto forma vzdelávania ako efektívna a vhodná.

11. Deti s autizmom

Deti s autizmom a Aspergerovým syndrómom sa vyznačujú odlišným reagovaním na zmyslové a sociálne podnety. Zmyslové preťaženie, spôsobené hlukom, farbami, množstvom prvkov na predlohe, ale aj pachmi či presunmi medzi domovom a školou ich môžu zaťažovať natoľko, že nie sú schopní sa v škole sústrediť a podávať výkony. Do toho vstupujú aj sociálne situácie, ktorým dieťa často nerozumie, nedokáže ich riešiť, dostáva sa do úzkych. Toto vedie často k problémom v správaní, neprijatí v kolektíve, ako aj fixovaniu nevhodného správania, čo býva mylne chápané ako neslušnosť alebo chyba výchovy. Pri súčasnom počte detí v triedach je aj návšteva školy u detí s autizmom a Aspergerovým syndrómom sama osebe podnetom, ktorý dieťa preťažuje, spôsobuje psychosomatické ťažkosti, poruchy spánku alebo aj vážnejšie psychické problémy. Podľa nášho prieskumu v júli 2020 (https://a-centrum9.webnode.sk/files/200000303-ecaebecaed/Final_prirucka_dlha.pdf) až 80% rodičov uvádza, že dieťa bolo v škole šikanované, pričom vo väčšine prípadov škola

nereagovala adekvátne na vzniknutú situáciu, a vyústilo to do odchodu zo školy alebo prechodu na domáce vzdelávanie.

Podľa našich skúseností s deťmi s autizmom je potrebné rešpektovať ich vlastnú mieru schopnosti absorbovať sociálne situácie. Vystavovanie tejto záťaži nevhodným spôsobom alebo tempom má za následok vážne porušenia duševného zdravia a znemožňuje dieťaťu naplno uplatniť jeho potenciál. Primerané dávkovanie sociálnej záťaže je kľúčovým faktorom úspešnosti dieťaťa v škole, v praktickom živote ale aj v získaní potrebných sociálnych zručností.

V praxi to často znamená umožniť mu účasť na krúžkoch alebo voľnočasových aktivitách, v frekvencii max 2 – 3 krát týždenne, a navyše s ohľadom na jeho aktuálny stav. Akonáhle je dieťa vystavené vyššej záťaži a súvisiacemu stresu, blokujú sa jeho schopnosti napredovať po kognitívnej a vedomostnej stránke, ale aj možnosti získavania pozitívnych sociálnych zručností a rozvoj prosociálneho správania. Toto nie je možné zabezpečiť v prípade nutnosti pravidelnej dochádzky do školy. Navyše zážitky zlyhania pred kolektívom tieto deti nesú individuálne veľmi ťažko, stávajú sa zdrojom dlhodobej frustrácie a straty motivácie k učeniu.

Skúsenosti s individuálnym vzdelávaním zo zdravotných dôvodov, ktoré je umožňované mnohým deťom s autizmom a AS, ukazujú že to môže byť jediná cesta na zabezpečenie ich aktívneho a efektívneho vzdelávania. Naše pozorovania a skúsenosti v tejto oblasti podporili aj pozorovania v aktuálnej situácii.

Situácia počas pandémie ukázala, že viaceré deti zaznamenali ústup psychických ťažkostí, zlepšenie prospechu, začali sa venovať novým záujmom a sebariadenému vzdelávaniu. V našom modeli vzdelávania sa zameriavame na posilnenie tých aspektov domáceho a online vzdelávania, ktoré v pandemickej situácii chýbali a môžu podporiť ešte výraznejšie schopnosť nielen detí s autizmom a AS úspešne využívať elektronické formy vzdelávania sa. Týmito aspektmi je primeranosť učebného obsahu, podpora vzdelávania cez individuálne záujmy dieťaťa a posilnenie vzťahu medzi dieťaťom a jeho vyučujúcim, ktorý bude fungovať skôr v pozícii mentora a facilitátora vzdelávania. Tento vzťahový aspekt založený na dôvere namiesto kontroly je kľúčový pre zážitok úspechu u dieťaťa s autizmom a AS a predchádza strate motivácie k učeniu.

Počítače a online prostredie je pre deti a AS veľkým pomocníkom v prekonávaní blokov a problémov týkajúcich sa sociálnych situácií a komunikácie. Prirodzene vytvára určitý odstup, kde si žiak môže premyslieť a formulovať svoje reakcie, nezaťažuje ho pozorovanie viacerých osôb v miestnosti, a ruchy pochádzajúce od týchto osôb, potreba byť v strehu a orientovať sa v okolitom dianí. Poskytuje mu väčší pocit kontroly nad situáciou, postupy a práca v online prostredí je logická, predvídateľná, každá akcia prináša jasnú reakciu.

Pre deti s autizmom a AS ide o neporovnateľnú kvalitu interakcií v porovnaní s nepredvídateľnými reakciami okolitého sveta pri bežnej návšteve školy. Príležitosti pre priamu socializáciu a kontakt s inými deťmi mu priniesú voľnočasové a/alebo rozvojové aktivity v mieste jeho bydliska v spolupráci s oz HANS a rodičmi. Významná redukcia sociálnej a zmyslovej záťaže počas vzdelávania sa v online prostredí vytvorí žiakovi väčší časový

priestor a kapacitu na napredovanie v iných oblastiach a venovanie sa športu a záujmom ktoré môžu mať pozitívny efekt v jeho uplatnení sa v bežnom živote. Subjektívne prežívaná prílišná záťaž z bežnej školskej dochádzky im bráni v harmonickom rozvoji, nakoľko vzniká chronický únavový syndróm a aj pri dostatočnom časovom priestore po vyučovaní nedokážu títo žiaci svoju energiu venovať akýmkoľvek rozvojovým činnostiam.

12. Inkluzívna škola

Podľa odbornej publikácie „Vybrané oblasti inkluzívnej edukácie žiakov so špeciálnymi potrebami v primárnom vzdelávaní“ od autorov Hrebeňárová, Hučík a spol. z Prešovskej univerzity (2015, Vydavateľstvo PU) „integrácia je duálny systém, v ktorom paralelne funguje integratívna aj segregovaná edukácia. Integrácia je ponímaná ako koncept, kde sa má žiak (so špeciálnymi potrebami) plne prispôbovať, včleniť do existujúceho prostredia (nastaveného pre majoritnú intaktnú populáciu) bez jeho úprav. V inklúzii sa majoritná a minoritná komunita navzájom prispôbujú a upravujú životné prostredie v najširšom slova zmysle, aby vyhovovalo obojkom komunitám.“

V princípe ide o budovanie na silných stránkach každého účastníka vzdelávania, nakoľko každé dieťa má svoje špecifické potreby, štýl učenia a ďalšie možnosti ako rozvíjať svoj potenciál. V inkluzívnom prostredí sa reflektujú všetky potreby každého dieťaťa bez ohľadu na príslušnosť k nejakej konkrétnej skupine znevýhodnených.

Inkluzívne vzdelávanie vzniklo ako odpoveď na problémy spojené s vylučovaním detí z hlavného vzdelávacieho prúdu. Vychádza zo základných ľudskoprávných hodnôt, akými sú rovnosť, spravodlivosť a rešpektovanie rovnakej hodnoty každého dieťaťa bez ohľadu na jeho psychické, intelektuálne, sociálne, emočné, jazykové alebo iné schopnosti. Na základe týchto princípov obhajuje práva všetkých detí na kvalitné vzdelanie v rámci spoločného vzdelávacieho systému.

Podmienkou inkluzívneho vzdelávania je podpora pocitu príslušnosti k spoločnej komunite a vzájomná akceptácia. V centre takéhoto vzdelávania stojí dieťa so svojimi hodnotami, potrebami a identitou, pričom je brané do úvahy socioekonomické a kultúrne zázemie, z ktorého dieťa prichádza. Inkluzívny model nevytvára skupiny či triedy na základe záujmov a výkonov, ale dopredu a v každej triede ráta s rôznymi záujmami a výkonmi detí. Tomu je prispôbovaný nielen viacúrovňový obsah vzdelávania, ale aj práca učiteľov, asistentov a špecialistov a spôsoby hodnotenia a sebahodnotenia žiakov.

V inkluzívnom modeli sa teda nielen predpokladá, že všetky deti budú vzdelávané spoločne. To je základná, avšak nie dostatočná podmienka na kvalitné a úspešné vzdelávanie. Na to, aby každé dieťa malo možnosť skutočne participovať na vzdelávaní a aby bolo naplnené jeho právo na vzdelávanie podľa Dohovoru o právach dieťaťa ako aj Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím je nevyhnutné, aby škola reagovala na jeho špecifické potreby, aby dokázala vytvoriť atmosféru prijatia, zapojenia a pocitu príslušnosti (sense of belonging).

Dohovor OSN o právach ľudí s postihnutím z roku 2006 ustanovuje právo pre zdravotne znevýhodnených sa inkluzívne vzdelávať a tým sú jednotlivé štáty povinné

transformovať svoje školstvo tak, aby vyhovovalo podmienkam potrebných pre zavedenie inkluzívneho vzdelávania do praxe. Ratifikácia na Slovensku sa uskutočnila až v roku 2010. UNESCO v roku 2009 vydalo Politické usmernenia pre inklúziu vo vzdelávaní v nadväznosti na 48. Ročník Medzinárodnej konferencie pre vzdelávanie s príznačným názvom „Inkluzívne vzdelávanie: cesta do budúcnosti“

Inklúzia je však systém vzdelania, ktorý rešpektuje osobnosť dieťaťa a vyvíjať jeho osobnosť. Umožňuje deťom navštevovať bežné školské zariadenia. V inkluzívnych školách sa ku každému dieťaťu pristupuje individuálne a učitelia si zakladajú na tom, aby sa na výučbe a rôznych projektoch podieľali aj samotní rodičia, aby sa deti naučili komunikovať aj s inými ľuďmi. Odlíšnosť detí je v takýchto zariadeniach vnímaná ako príležitosť k rozvíjaniu rešpektu k sebe samému ale aj k ostatným. Rozvíjajú svoju empatiu, toleranciu, ohľaduplnosť a zodpovednosť.

Ide najmä o naplnenie základného práva všetkých ľudí ku kvalitnému vzdelaniu a rovnaký prístup k výchovno-vzdelávacím potrebám. Je nevyhnutné aby aj znevýhodnené deti mali rovnaké právo na vzdelanie ako ostatné deti. Právo na vzdelanie je minoritnej spoločnosti vyhradené na základe Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., II. hlava Základné práva a slobody, oddiel Hospodárske, sociálne a kultúrne práva, čl. 42, kde je ustanovené, že každý má právo na vzdelanie. Zavedenie inkluzívneho vzdelávania ako takeého je dlhodobý proces, ktorého aplikácia do praxe vyžaduje mnoho úsilia a finančnej podpory štátu, ale aj intervencie mimovládnych organizácií, ktorí tvoria základnú a priamu zložku na komunikáciu s dotknutými jedincami. Avšak koncept inkluzívneho vzdelávania je záväzkom štátu, ktorý mu vyplýva z medzinárodných ľudsko-právnych dohôd.

Index inkluzivity britskej organizácie Centrum pre výskum inkluzívneho vzdelávania, inkluzívne vzdelávanie definuje vo forme krokov potrebných pre jej lepšie premietnutie do praxe uvádza tieto charakteristiky:

- Inklúzia je proces -Inklúzia predstavuje nekončiace úsilie o nachádzanie individuálnych a systémových odpovedí na neustále sa meniacu diverzitu v spoločnosti a v školách. Inklúzia znamená nachádzať spôsoby ako žiť s rôznorodosťou a ako čerpať z rôznorodosti.
- Inklúzia súvisí s identifikáciou a odstránením bariér -Predpokladom schopnosti identifikovať prekážky je zber, zhromažďovanie a hodnotenie komplexných údajov z rôznych zdrojov pre zlepšovanie politiky a praxe.
- Inklúzia znamená prítomnosť, účasť, úspech a šťastie všetkých detí -Úspech je pritom spájaný s výstupmi vzdelávacieho procesu, ktoré presahujú rámec testovania vedomostí.
- Inklúzia zahŕňa osobitú pozornosť na tie cieľové skupiny, ktoré čelia ohrozeniu marginalizácie, exklúzie a dosahovania podpriemeru vo vzdelávaní.

(JUŠČÁKOVÁ, Z. - KONTSEKOVÁ, J., a. i. 2011. Dobré príklady inkluzívneho vzdelávania v Anglicku so zreteľom na vzdelávanie rómskych detí, Bratislava : 2011)

Úspešná podpora inkluzívneho vzdelávania ovplyvňuje najmä spôsob, akým dokážeme vytvoriť pre tento systém realizačné podmienky:

1. Podpora rozvoja detí už v predškolskom veku – v prípade detí pochádzajúcich z nevýhodného prostredia sa presadzuje názor, že predškolská výchova je kľúčová a preto by mala byť aj široko dostupná

2. Zmena dlhodobej politickej perspektívy – cieľom je zakotviť princípy inkluzívneho vzdelávania do vzdelávacieho systému, teda podnietiť komplexnú zmenu postojov jednotlivcov na novú kultúru vzdelávacích inštitúcií
3. Odborná príprava pedagogického zboru a šírenie dobrej praxe – vzájomná komunikácia inkluzívnych škôl a zdieľanie úspešných skúseností
4. Opatrenia zamerané na školu, rodinu a komunitu – úzka spolupráca so všetkými aktérmi vzdelávacej politiky

Inkluzívnym sa stalo prostredie našej školy prirodzene. Takéto nastavenie vyplynulo z prirodzených výchovných a vzdelávacích potrieb detí a ich rodín. Ukazuje sa, že inkluzívne prostredie je podnetné a vysoko prospešné pre všetky zúčastnené skupiny. Deti naplňajú svoje potreby v atmosfére podporujúcej rozvoj všetkých kľúčových kompetencií tak, ako sú zadefinované v tomto vzdelávacom programe.

III. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

1. Charakteristika vzdelávacích oblastí

Základné predmety vo vzdelávacích oblastiach pre základné školy – ISCED 1 s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmety
jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra
	anglický jazyk
matematika a práca s informáciami	matematika
	informatická výchova
príroda a spoločnosť	prírodoveda
	vlastiveda
človek a hodnoty	etická výchova
	náboženská výchova
človek a svet práce	pracovné vyučovanie
umenie a kultúra	hudobná výchova
	výtvarná výchova
zdravie a pohyb	telesná výchova

1.1. Jazyk a komunikácia

Určujúcimi cieľmi sú rozvíjanie komunikatívnych schopností žiakov. Zdôrazňujeme preto v súlade so štátnym vzdelávacím programom chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo sa vo vyučovaní jazyka premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.

Výrazne posilňujeme komunikatívno-zážitkový model vyučovania pričom najväčší akcent kladieme na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Primárnym v literárnej výchove je pre nás rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality.

Obsahové osnovanie predmetu smerujeme k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Cieľom je rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra a cudzích jazykoch pre primárny stupeň vzdelávania: cudzí jazyk – anglický jazyk

1.2. Matematika a práca s informáciami

Táto oblasť zahŕňa v sebe učebné predmety matematiku a informatickú výchovu. Vzdelávací obsah matematiky v 1. stupni ZŠ je rozdelený do piatich tematických okruhov: Čísla, premenná a početné výkony s číslami, Postupnosť, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy, Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, Štatistika Logika, dôvodenie, dôkazy.

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom základe, čo zaručuje vysokú mieru schopnosti aplikácie matematických poznatkov v praxi.

Informatická výchova podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich s použitím IKT. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Vzdelávaním v oblasti informatiky si žiaci zabezpečia získať základnú digitálnu gramotnosť.

Cieľom je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov.

Presnejšia špecifikácia cieľov:

- veku primerané použitie materinského a odborného jazyka, tabuliek, grafov a diagramov, v súlade s osvojením matematického obsahu rozvíjať numerické zručnosti žiakov,
- na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore,

- postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou, na základe využitia induktívnych metód rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa,

Prostredníctvom aplikácií primeraných veku majú žiaci získať základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa žiaci zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií. Žiaci sa naučia využívať nástroje internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT.

Vzdelávací obsah informatickej výchovy je rozdelený na päť tematických okruhov:
Informácie okolo nás
Komunikácia prostredníctvom IKT
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie
Princípy fungovania IKT
Informačná spoločnosť

1.3. Príroda a spoločnosť

Príroda a spoločnosť sú dve navzájom prepojené súčasti nášho života, ktoré zaujímajú žiakov už od predškolského veku. Žiaci si uvedomujú priestor okolo seba, prírodu, ľudí, kultúru a to všetko vo vzájomnom vzťahu a navzájom sa ovplyvňujúce. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, zaujímajú sa o svet okolo seba a o jeho fungovanie, hľadajú príčiny fungovania, skúšajú a učia sa pri tom. Postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním je umožnené v tomto stupni vzdelávania takým spôsobom, ktorý u žiaka rozvíja aj procesnú stránku samotného poznávacieho procesu. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, rozumel a snažil sa ich vysvetliť.

Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností, napríklad v témach „plynutie času, zmeny v prírode, cyklus stromu, rastliny, zvieratá, hmota“. Okrem samotného skúmania javov v prírode, žiaci tým, že cestujú so svojimi rodičmi, všímajú si priestor okolo seba. Prebudenie záujmu o krásy prírody a zaujímavé ľudské výtvyry v blízkom, ale aj vzdialenom okolí je podoprené učením sa zaujímavým spôsobom o vlasti vo vlastivede.

Dôležitým cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň, viesť žiakov k pochopeniu potreby ochrany prírodného a kultúrneho prostredia a k jeho aktívnej ochrane, viesť žiakov k efektívnejšiemu využívaniu látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje, umožniť poznanie fungovania ľudského tela a zdravý životný štýl a viesť k aktívnej

ochrane vlastného zdravia, rozvíjať emotívne (dobrodružné) poznávanie, pozorovanie a hodnotenie javov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska), ale aj širšieho okolia svojho regiónu a celej krajiny, podporovať schopnosť žiakov rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia), pričom využívajú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností, porozprávať o významných historických udalostiach. S rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj rozvoj špecifických postojov, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Rozvoj poznatkového systému, spôsobov jeho nadobúdania a modifikácie poznatkov, ako aj rozvoj špecifických postojov, majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom dvoch učebných predmetov prírodovedy a vlastivedy.

1.4. Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Pomáha im k postupnému vytvoreniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci bol prínosom pre ľudské spoločenstvo. Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných vzdelávacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova.

Súčasťou vzdelávacej oblasti je

- Etická výchova
- Náboženská výchova

Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných), ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka.

1.5. Človek a svet práce

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci. Do vzdelávacej oblasti patrí predmet pracovné vyučovanie, ktoré sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie sa človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od

ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov. Obsahom predmetu pracovné vyučovanie je tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, starostlivosť o životné prostredie, ľudové tradície a remeslá.

8.1.6. Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastnej kultúrnej identity, jeho vlastné kultúrno-historické vedomie, schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr, kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť a tvorivosť.

Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, postupne rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport). Učí sa vyjadrovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu, zoznamuje sa s európskou tradíciou, s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Získava vedomosti o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre a rozvíja si jej porozumenie.

Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr.

Vzdelávacia oblasť rozvíja osobnostné, kognitívne, komunikačné a občianske kompetencie. Pretože žiak je komplexnou osobnosťou a nie je možné rozvíjať jeho kompetencie izolovane, jednotlivé kompetencie sa rozvíjajú cez viaceré témy.

Vyjadrovacie procesy umení poskytujú k takejto komplexnosti veľmi dobré východisko, lebo v integrovanej forme zapájajú mimoracionálne (zmyslové, citové, motorické) zložky, spolu s predstavivosťou, fantáziou a racionálnym (analyticko-syntetickým) myslením. Od žiaka sa očakávajú najmä jeho autentické, tvorivé riešenia úloh.

Spôsobilosť vnímania a používania základných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov, kreatívneho vyjadrovania svojich myšlienok, skúseností a emócií rozvíjame prostredníctvom vybraných médií výtvarného, hudobného, dramatického prejavu, písaného a hovoreného slova. V prierezovej forme (prostredníctvom výtvarnej výchovy) aj základnými témami architektúry a multimédií (video, film, elektronické médiá).

Oblasť je realizovaná prostredníctvom povinných predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova.

Cieľom vzdelávacej oblasti je, aby žiak:

- dokázal chápať význam umenia a estetickej činnosti a faktorov v každodennom živote,
- získal poznatky o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre,
- mal povedomie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia,
- rozlišoval hlavné umelecké druhy, opisoval svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, rešpektoval a toleroval hodnoty iných kultúr, mal základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr,
- primerane veku si vytváral vlastné názory a postoje
- uplatňoval kritické myslenie k súčasnej kultúrnej ponuke a k médiám,
- dokázal tvorivo vyjadrovať svoje predstavy a myšlienky vybranými prostriedkami výtvarného umenia, hudby, písaného a hovoreného slova, pohybového gesta,
- formoval kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť.

1.7. Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Hlavným predmetom je telesná výchova, ale témami o starostlivosti o zdravie prispievajú aj prírodoveda, resp. etická výchova.

Zameranie telesnej výchovy je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Cieľom je:

- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

2.Charakteristika prierezových tém

Prierezové témy sú povinnou súčasťou obsahu vzdelávania. V rámci školského vzdelávacieho programu ich realizujeme niekoľkými formami:

- Integrálna súčasť učebného obsahu predmetov : ich uplatňovanie si učiteľ plánuje v konkrétnej príprave na vyučovanie, v triednej knihe sa osobitne nezaznamenávajú
- Vyučovací blok, týka sa prierezovej témy ochrana života a zdravia. Realizuje sa v samostatných tematických celkoch s obsahom:
  - Pohyb a pobyt v prírode
  - V rámci prípravy na súťaž Mladý záchranár
- Samostatným kurzom dopravná výchova. Realizuje sa praktickými cvičeniami, pri účasti žiakov na školských výletoch a exkurziách, v činnosti ŠKD

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program tieto prierezové témy:

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

2.1. Dopravná výchova

Výchova k bezpečnosti v cestnej premávke V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Cieľom uplatňovania prierezovej témy Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.2. Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou.

Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

Cieľom je, aby si žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody,
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia,
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia,
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia,
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.3. Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne podporujú akademický rozvoj. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu, spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Prostredníctvom začlenenia tejto témy podporujeme u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok).

Cieľom je, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií,
- vytváral zdravé vzťahy v triede i mimo nej,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti efektívnej komunikácie a kooperácie,
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného sebazpoznania
- predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.4. Ochrana života a zdravia

Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v

prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu apobytu v prírode.

Cieľom je, aby žiak:

- formoval svoj vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí,
- mal teoretické vedomosti, praktické poznatky,
- osvojil si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- rozvíjal morálne vlastnosti tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia,
- formoval predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.5. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa vo svojom obsahu hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Cieľom je, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine; rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.6. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt.

Cieľom je, aby žiak:

- poznal postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú bude môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti, pri prezentácii svojej školy,
- dokázal prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.7. Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Cieľom je, aby žiak:

- lepšie porozumel pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientoval,
- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.
- dokázal posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázal si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

2.8. Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehľbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Cieľom je, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí,
- spoznal svoju kultúru a aj iné kultúry, históriu, zvyky, tradície, predstaviteľov; rešpektoval ich ako rovnocenné a dokázal s príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať

Začlenenie do predmetov: SJL, ANJ, HUV, VYV, VLA, ETV, TEV, NBV, INF

IV. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

1.1 Pravidlá pre hodnotenie žiakov

1.1.1 Spôsoby hodnotenia

Hodnotenie žiakov vychádza z cieľa podporiť u žiakov v procese učenia autonómiu a vnútornú motiváciu, ktorá je v systéme našej školy podmienkou efektívneho učenia a východiskom pre dosahovanie cieľov vzdelávania.

Proces hodnotenia integrálne vychádza z bezpečného prostredia v škole a zároveň ho podporuje. Z týchto dôvodov je hodnotenie žiakov primárne založené na sebahodnotení. Systém hodnotenia podporuje všetky kľúčové kompetencie, predovšetkým ale schopnosť učiť sa tým, že sa žiak učí reflektovať tiež samotný proces učenia. Proces hodnotenia sa odohráva v prvom rade priebežným poskytovaním ústnej, ale aj neverbálnej spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom. Tento proces je neformálny a vzájomný - spätnú väzbu poskytuje učiteľ žiakovi a tiež žiak učiteľovi. Ústne hodnotenie a spätná väzba sa odohráva pomocou rôznych metód a techník.

Cieľom tohto typu hodnotenia je bezprostredné poskytnutie informácie a postrehov ku konkrétnym aktivitám žiaka. Prebieha napr. počas jednotlivých činností žiaka ako priebežná spätná väzba alebo na konci danej činnosti formou individuálnej diskusie so žiakom podľa potreby. Priestor pre spätnú väzbu je aj počas pravidelných stretnutí učiteľ - žiak - rodič.

Sebahodnotenie je základom pre hodnotenie žiakov, posilňuje sa ním sebaúcta a sebavedomie žiakov. Chybu, ale aj konflikt sa žiak môže naučiť chápať ako prirodzenú vec v procese učenia, ako dôležitý prostriedok učenia. Pre vysvedčenie a poskytovanie spätnej väzby v priebehu vzdelávacieho procesu využívame formu slovného hodnotenia.

Pri hodnotení kladieme dôraz na vhodnú a výstižnú formuláciu a používame len pozitívne vyjadrenia (prístup, ktorý podporuje budovanie pozitívneho obrazu o sebe). Pri hodnotení používame popisnú formu bez subjektívnych formulácií. Cieľom hodnotenia je podať žiakovi spätnú väzbu k jeho učeniu a podporiť jeho pozitívny obraz o sebe, nie jeho porovnávanie s ostatnými. Pri poskytovaní spätnej väzby sa zameriavame jednak na oblasť

vzťahov, cieľov vzdelávania a kľúčových kompetencií, ale aj hodnôt, z ktorých vychádzajú, i na ďalšie výsledky učenia a jeho proces. Žiak dostáva spätnú väzbu podľa svojich individuálnych potrieb v priebehu celej edukácie.

Na hodnotení sa nepodieľa len učiteľ, podporujeme žiakov v tom, aby boli schopní predovšetkým hodnotiť sami seba, a za významnú považujeme tiež spätnú väzbu zo strany spolužiakov. Zákonní zástupcovia sú o priebehu a výsledkoch vzdelávania a učebnej činnosti žiaka informovaní dvoma základnými formami: konzultáciami a slovným hodnotením pri vysvedčení.

Známky ako formu hodnotenia používame tiež po konzultácii s dieťaťom a považujeme ich za výsledok spoločnej dohody medzi učiteľom a žiakom, a za výsledok spätných väzieb, ktoré sa žiakovi dostávajú počas edukácie.

Konzultácie s rodičmi môžu byť podľa aktuálnej potreby aj častejšie. Konzultácia predstavuje stretnutie rodič - učiteľ - žiak a obsahuje reflexiu dielčích hodnotení.

V slovnom hodnotení, ktoré je súčasťou vysvedčenia sa zameriavame na zhodnotenie polročnej práce žiaka a na jeho pokroky, pričom vychádzame z porovnania aktuálnej dosiahnutej úrovne vzdelávania s predchádzajúcimi výsledkami. Pri formulácii textu sa učiteľ obracia priamo na osobu žiaka. Slovné hodnotenie sa následne prevádza do známok, v prípade, že je tak dohodnuté so zákonným zástupcom žiaka. Prevod slovného hodnotenia na klasifikačný stupeň je realizovaný na základe pravidiel pre hodnotenie výsledkov vzdelávania žiakov, ktorý je súčasťou školského poriadku.

Podklady pre každý jeden polrok zhromažďuje učiteľ v priebehu celého školského roka a vedie si ich evidenciu: záznamy učiteľov o priebežnej práci žiaka vrátane skupinových aktivít, záznamy zo sebahodnotenia žiakov a portfólio školskej práce žiaka.

Tento spôsob hodnotenia významne spoluvytvára bezpečné prostredie školy a podporuje vnútornú motiváciu žiakov. V prípade, že žiak dosiahol vysokú absenciu, či navštevuje po určitý časový úsek (obvykle 1 rok) inú školu, sú podklady pre jeho hodnotenie získavané na základe predloženého portfólia žiaka alebo hodnotenia z inej školy alebo domácej prípravy.

1.1.2 Kritériá hodnotenia

Kritériá pre hodnotenie žiaka sa primárne odvíjajú od cieľov vzdelávania a od kľúčových kompetencií. Škola podporuje žiakov v tom, aby si vytvárali svoje kritériá pre sebahodnotenie, a posilňuje tým preberanie zodpovednosti za vlastné učenie a samostatnosť v plánovaní. Nikdy nehodnotíme osobnosť žiaka a jeho vlastnosti, len konkrétne prejavy v správaní a činnosti. Žiak pri sebahodnotení a učiteľ pri jeho podpore prihliada predovšetkým k cieľom vzdelávania a kľúčovým kompetenciám a vedľa aktuálne dosiahnutej úrovne kľúčových kompetencií žiaka sa sústreďuje najmä na:

- vytváranie rešpektujúcich a pozitívnych vzťahov k sebe, k druhým ľuďom a k životnému prostrediu. Účinnou a rešpektujúcou komunikáciou vedúcou k spolupráci a

ku vytváraniu bezpečného prostredia v škole vrátane rešpektovania odlišností u iných ľudí, odlišných kultúr, názorov a duchovných hodnôt.

- rozvoj vnútornej motivácie, potrebných stratégií učenia, tvorivého myslenia a riešenia problémov tak, aby ich bolo možné využiť pre život a pre celoživotné učenie.
- dodržiavanie dohodnutých pravidiel a vytvorených hodnôt na ochranu fyzického a duševného zdravia.
- rozpoznanie svojich talentov a poznanie svojich schopností a reálnych možností a vytvorenie predpokladov pre ich uplatnenie spoločne s osvojenými vedomosťami a zručnosťami pri rozhodovaní o svojej ďalšej životnej ceste a svojom profesijnom zameraní.

1.1.3 Postupy hodnotenia

Metódy a formy hodnotenia zahŕňujú popis, dialóg, analýzu a reflexiu:

- na úrovni žiaka
- so spolužiakmi
- s učiteľom
- v širšej skupine

V prípade potreby môže byť podkladom pre hodnotenie i konzultácia s psychológom, špeciálnym pedagógom či iným odborníkom.

Testovanie žiakov používame len ako nástroj ich sebahodnotenia - pre osobnú spätnú väzbu a prípadne pre vyžiadajú konzultáciu s pedagógom.

Za vedenie evidencie a hodnotenie žiaka zodpovedá triedny učiteľ, o výsledkoch hodnotenia informuje daného žiaka a jeho zákonného zástupcu na spoločnej konzultácii. Učiteľ ide v oblasti hodnotenia žiakom príkladom a modeluje žiadúce postupy.

2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Kritériá hodnotenia (príloha vnútorného platového predpisu), ktoré sú zamerané na:

- výchovno-vzdelávací proces,
- aktivita v podporných edukačných činnostiach,
- dodržiavanie pracovnoprávných predpisov, dôsledné plnenie termínovaných úloh.

V hodnotení sa prihliada na:

- pedagogické pozorovanie
- kvantitu a kvalitu podporných edukačných činností (záznamy o činnosti, ktoré si vedú učitelia a vedenie školy dopĺňa a prehodnocuje),
- hodnotenie učiteľa žiakmi prostredníctvom spätnej väzby

Do hodnotenia začleňujeme aj sebahodnotenie učiteľov a asistentov, kde budeme prihliadať na:

- humanistickú koncepciu vyučovania
- tvorivosť v práci učiteľa,

- tvorivú klímu na pracovisku

Kritériá hodnotenia sú zamerané na:

- výchovno-vzdelávací proces,
- aktivita v podporných edukačných činnostiach,
- dodržiavanie pracovnoprávných predpisov, dôsledné plnenie termínovaných úloh.

Záverečné hodnotenie zamestnancov bude realizované na základe:

- plnenia cieľových úloh,
- rozhovoru,
- výsledkov žiakov,
- ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov,
- mimoškolskej činnosti,
- hodnotenia samotným učiteľom

3. Hodnotenie školy

Autoevalvácia a hodnotenie školy je prostriedkom na nevyhnutnú spätnú väzbu, na zistenie, ako sa škole darí naplňovať výchovné a vzdelávacie zámery a ciele. Úroveň stavu vzdelávania, dochádzky a mimoškolských aktivít bude štatisticky vyhodnotená na konci každého klasifikačného obdobia. Na konci školského roka bude vykonaná analýza školského vzdelávacieho programu ako i celkového stavu školy. Cieľom hodnotenia školy je, aby žiaci, ich rodičia a ostatná verejnosť získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré si stanovuje v Školskom vzdelávacom programe. Dôraz je kladený na zistenie a konštatovanie úrovne stavu a tiež na zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Oblasti autoevalvácie

- vzdelávacie podmienky,
- zisťovanie školskej klímy,
- zisťovanie vedomostí, poznatkov, zručností a kompetencií žiakov,
- riadenie školy,
- ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- úroveň výsledkov práce školy,
- image školy, spolupráca s rodičmi a verejnosťou

V. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

Ciele kontinuálneho vzdelávania:

- *získať nové kompetencie vo využívaní IKT vo vyučovacom procese, v práci triedneho učiteľa,*
- *zabezpečiť kvalifikovanosť pedagógov na vyučovanie cudzieho jazyka,*
- *prehĺbenie a inovovanie zručností v oblasti rozvíjania čitateľskej gramotnosti,*
- *zavádzanie inovatívnych foriem a metód do edukačného procesu.*

Vedenie školy považuje za hlavnú úlohu zabezpečiť:

- *uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,*
- *prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT,*
- *priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov o školskom vzdelávacom programe a o jeho dopĺňaní,*
- *motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,*
- *zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,*
- *sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky,*
- *prípravu pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.*

Podľa skúseností z predchádzajúcich školských rokov bude vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov prebiehať trojakým spôsobom:

- *externé vzdelávanie: akreditované vzdelávacie programy, odborné semináre (so súhlasom riaditeľa školy);*
- *interné vzdelávanie: v rámci MZ, PK podľa individuálnych potrieb a požiadaviek pedagógov; zúčastňujú sa ich všetci pedagogickí zamestnanci (vedú ich učelia, ktorí sa zúčastňujú externých vzdelávaní),*
- *individuálne vzdelávanie: všetci pedagogickí a odborní zamestnanci (vzdelávanie v oblasti novej legislatívy, odbornej literatúry zameranej na plnenie výchovno-vzdelávacích cieľov).*

VI. Školský učebný plán

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠKVP pre primárne vzdelanie - 1. stupeň základnej školy

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk Anglický jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Prvouka Prírodoveda
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Etická výchova Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Vzdelávacie oblasti

- Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti.

- Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.
- Vyučujúci príslušných vyučovacích predmetov podrobnejšie rozpracovali obsah vzdelávania v jednotlivých predmetoch.

V stručnosti možno obsah vzdelávania v jednotlivých predmetoch charakterizovať nasledovne:

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň

Jazyk a komunikácia - postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Matematika a práca s informáciami - rozvíjať u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripraviť ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov, získať základné zručnosti v používaní počítača.

Človek a príroda - porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode.

Človek a spoločnosť - vnímať zmeny vo svojom okolí, pochopiť ich a snažiť sa ich vysvetliť.

Človek a hodnoty - aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto.

Človek a svet práce – obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Umenie a kultúra – učí vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova.

Zdravie a pohyb - poskytuje žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase.

Školský učebný plán pre primárne vzdelávanie – ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.ročník		2.ročník		3.ročník		4.ročník	
		št.	šk.	št.	šk.	št.	šk.	št.	šk.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	9	1	8	1	7	1	7	-
	Anglický jazyk	0	-	0	-	3	-	3	-
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	-	4	1	4	-	4	-
	Informatická výchova	-	-	-	1	1	1	1	1
Človek a príroda	Prvouka	1	1	2	-	0	-	0	-
	Prírodoveda	0	-	0	-	1	-	2	-
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	0	-	0	-	1	-	2	-
Človek a hodnoty	Etická/Náboženský výchova	1	-	1	-	1	-	1	-
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	0	-	0	-	1	-	1	-
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	-	2	-	1	-	1	-
	Hudobná výchova	1	-	1	-	1	-	1	-
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	-	2	-	2	-	2	-
Spolu		20	2	20	3	23	2	25	1

Základná škola, Krtíšska 87, 991 23 Veľké Zlievce, tel.: +421 905 615 232

*IČO:
710156677*

DIČ:

*E mail:
danka.holikova@zsvz.sk*

*Internet:
www.zsvz.sk*